

Dalsze stanowiska *Parietaria pensylvanica* (Urticaceae) w Warszawie

JANUSZ GUZIK

GUZIK, J. 2002. Further localities of *Parietaria pensylvanica* (Urticaceae) in Warsaw (Central Poland). *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica* 9: 81–88. Kraków. PL ISSN 1640-629X.

ABSTRACT: In 2001 two localities of *Parietaria pensylvanica* Mühl. ex Willd. were confirmed in Warsaw. The localities were discovered in 1998 and 1999 by D. I. Tretjakow. New localities were found in Warsaw, their distribution and description were given. It was discussed whether there are possibilities of this species to expand into segetal communities in Poland.

KEY WORDS: *Parietaria pensylvanica*, alien plant, distribution, spreading, Warsaw, Poland

J. Guzik, Instytut Botaniki im. Władysława Szafera, Polska Akademia Nauk, ul. Lubicz 46, PL-31-512 Kraków, Polska

WSTĘP

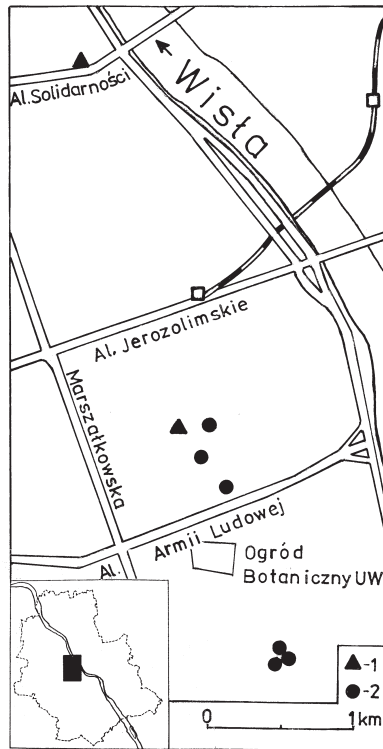
Parietaria pensylvanica Mühl. ex Willd. (parietaria pensylwańska) należy do najmłodszych przybyszów w naszym kraju. Po raz pierwszy znaleziono ją przed 11 laty w Bydgoszczy. Ponieważ już wtedy występowała dość licznie w kilku miejscach w centrum miasta i sprawiała wrażenie zadomowionej (MISIEWICZ i in. 1996) jest bardzo prawdopodobne, że pojawiła się tam już wcześniej. W Warszawie występowanie parietarii stwierdził po raz pierwszy przed kilku laty TRETJAKOW (2002).

Celem mojej pracy było sprawdzenie jak zachowuje się ten gatunek w Warszawie na podanych dotychczas stanowiskach oraz próba odnalezienia nowych. Podczas dwukrotnego pobytu w tym mieście w 2001 r., w połowie maja i przy końcu października, potwierdziłem utrzymywanie się parietarii pensylwańskiej na stanowiskach odkrytych przez TRETJAKOWA (2002) oraz znalazłem jeszcze kilka nowych miejsc jej występowania (Ryc. 1).

DOTYCHCZASOWE STANOWISKA

Ponieważ w maju pora obserwacji była znacznie dogodniejsza, a także dysponowałem większą ilością czasu niż podczas pobytu w Warszawie z dr D. I. Tretjakowem w 1999 r., mogłem również uzupełnić jego spostrzeżenia. Dotyczy to zwłaszcza stanowiska na

skwerze ze szpalerami *Thuja occidentalis** położonym na kilku poziomach sterasowanej skarpy wiślanej od strony Alei Solidarności, między tunelem Trasy W–Z, boczną ścianą Zamku Królewskiego i Pałacem pod Blachą. Szpalery żywotników znajdują się na zewnątrz alejek na poszczególnych poziomach, poniżej których stoki opadają dość stromo (20–25°). Przez skwer przewijają się przez cały rok liczne wycieczki, zwłaszcza młodzieży i dzieci, często skracających sobie drogę w górę lub w dół. Dlatego na zadarnionych stokach liczne są dzikie ścieżki i miejsca zerodowane przez deptanie. *Parietaria pensylvanica* rosła tu w wielu miejscach pod okapem żywotników, w górnej części stoków poziomu średniego i dolnego, opadających ku Alei Solidarności i w stronę Pałacu pod Blachą. Były to miejsca silnie zacienione, pozbawione innej roślinności lub bardzo słabo i luźno zarosnięte, na których często młode egzemplarze parietarii były roślinami dominującymi. Tworzyły małe skupienia i płyty nie przekraczające zwykle 1 m² (wyjątkowo 1,5–3 m²), bądź

Ryc. 1. Stanowiska *Parietaria pensylvanica* Mühl. ex Willd. w Warszawie. 1 – dotychczasowe stanowiska, 2 – nowe stanowiska.

Fig. 1. Localities of *Parietaria pensylvanica* Mühl. ex Willd. in Warsaw. 1 – hitherto existing localities, 2 – new localities.

* Nomenklatura za MIRKIEM i in. (1995).

rosły w rozproszeniu. Bardzo charakterystyczne było jej występowanie pod długimi, nisko zwieszającymi się gałęziami żywotnika, które uniemożliwiały przejście między i pod drzewami. Razem było to co najmniej kilkaset młodych egzemplarzy. Obok roślin towarzyszących podanych przez TRETJAKOWA (2002) rosły tam jeszcze: *Chenopodium album*, *Convolvulus arvensis*, *Erigeron annuus* s. lato, *Fallopia convolvulus*, *Ficaria verna*, *Glechoma hederacea*, *Matricaria maritima* subsp. *inodora*, *Plantago major*, *Potentilla argentea*, *P. reptans*, *Sambucus nigra* juv., *Sisymbrium loeselii*, *Urtica dioica*, *U. urens* oraz kępki płonnych traw. Drobne egzemplarze parietarii rosły także wyjątkowo w miejscach otwartych, pod murem z piaskowca u podnóża tylnej części tarasu przed Pałacem pod Blachą oraz w szczelinach dolnej części schodów prowadzących od niego na Plac Zamkowy. Razem z nimi rosły tu: *Arenaria serpyllifolia*, *Chamomilla suaveolens* i *Stellaria media*. W miejscach zadarnionych i silnie zarośniętych pod żywotnikami nie stwierdzono obecności parietarii.

Na stanowisku przy ul. Jana Matejki 4 parietaria występowała dość licznie w pozbawionym darni pasie szerokości do 1 m w żywopłocie, zarówno pod starymi egzemplarzami *Ligustrum vulgare*, jak i w miejscach świeżo dosadzonych krzewów. W większości rosła w rozproszeniu i tylko miejscami tworzyła zwarte płyty, łącznie na powierzchni około 20 m². Miejscami przekraczała tylny krawężnik chodnika rosnąc w szczelinie między nim a płytami chodnikowymi, a ponadto rosła jeszcze na nagiej ziemi pod drzewami jabłoni w narożniku trawnika oraz w nie zadarnionych miejscach pod szpalerem lip od strony ulicy, sięgając do 2,5 m w głąb trawnika. Na sam trawnik jednak nie wkraczała. W sumie były to setki, a może nawet ponad tysiąc młodych egzemplarzy. Poza roślinami towarzyszącymi wymienionymi przez TRETJAKOWA (2002) wraz z parietarią rosły jeszcze: *Achillea millefolium*, *Artemisia vulgaris*, *Capsella bursa-pastoris*, *Cirsium arvense*, *Geum urbanum*, *Lactuca serriola*, *Lamium amplexicaule*, *Matricaria maritima* subsp. *inodora*, *Oxalis stricta*, *Sisymbrium officinale* i *Sonchus oleraceus*.

NOWE STANOWISKA W WARSZAWIE-CENTRUM

W odległości około 120 m od żywopłotu przy ul. J. Matejki (15.V.2001, *obserw. J. Guzik*) kilkanaście egzemplarzy *Parietaria pensylvanica* rosło w rabacie z krzewami *Cotoneaster* sp., przy drodze wjazdowej do gmachu Sejmu przy ul. Wiejskiej, w wydeptanym miejscu od strony chodnika, razem z *Poa annua* i *Senecio vulgaris*. Spore jej skupienia (do 1 m²) znajdowały się też w silnie zacienionych miejscach pod *Taxus baccata*, na nagiej ziemi dawniej wymoszczonej korą, od strony trawnika otaczającego budynek Sejmu.

Następne stanowisko znaleziono w Ujazdowie (16.V. 2001, *obserw. J. Guzik*) przy ul. Johna Lennona (w odległości około 40 m od ul. Pięknej), w żywopłocie z *Cotoneaster* cfr. *acutifolius*. Mały, zwarty płat parietarii długości do 1,5 m i szerokości do 1 m znajdował się w narożniku żywopłotu (między i przed nim, aż do krawężnika jezdni), przed działem wizowym Ambasady Francji. Towarzyszyły jej: *Capsella bursa-pastoris*, *Chenopodium album*, *Erigeron annuus* s. lato, *Plantago major*, *Poa annua*, *Stellaria media*, *Taraxacum officinale* i *Urtica urens*.

Kolejne miejsce występowania parietarii w tej części miasta znaleziono (15.V.2001, *obserw. J. Guzik*) przy ul. Jazdów 315 (w pobliżu Trasy Łazienkowskiej i skweru im. L. Strehla). W cieniście narożniku ogrodu, przy wejściu do jednego z tzw. fińskich domków jednorodzinnych, zarośniętym przez *Robinia pseudacacia* (A) i *Sambucus nigra* (B) parietaria rosła dość licznie na zsynantropizowanym obrzeżu i pod okapem drzew i krzewów, na powierzchni do 5 m². Razem z nią występowały: *Ballota nigra*, *Chelidonium majus*, *Chenopodium album*, *Glechoma hederacea*, *Taraxacum officinale* i *Urtica dioica*. Ponadto rozproszona była także po przeciwnej stronie chodnika prowadzącego do domu, pod żywopłotem *Symphoricarpos albus* oraz w szczelinach między płytami chodnika.

W odległości ponad 1 km od wyżej opisanych stanowisk, 17 maja 2001 r. (*obserw. J. Guzik*) znaleziono parietarię pensylwańską jeszcze w Parku Łazienkowskim, na dużym skwerze z grupami iglaków przed Nową Pomarańczarnią. Wówczas zauważono ją tylko w jednym skupieniu *Thuja occidentalis*, gdzie młodziutki egzemplarze rosły na nagiej ziemi pokrytej „igłowym” żywotnika razem z: *Acer platanoides* juv., *Alliaria petiolata*, *Chaerophyllum temulum*, *Chelidonium majus*, *Glechoma hederacea*, *Impatiens parviflora*, *Lamium album*, *Quercus robur* juv., *Sambucus nigra* juv., *Stellaria media*, *Ranunculus repens* i *Urtica dioica*. Miejscami obsiała się bardzo licznie pokrywając około 80% powierzchni.

29 października 2001 r. (*leg. J. Guzik*) stwierdzono jej obecność pod blisko 20 kępami żywotnika na obrzeżach skweru i wzdłuż alejek rozchodzących się promieniście od budynku Nowej Pomarańczarni. Występowała w liczbie od kilkunastu do kilkudziesięciu egzemplarzy w każdej grupie drzew, pod osłoną ich gałęzi. Towarzyszyły jej: *Aegopodium podagraria*, *Chelidonium majus*, *Geranium pusillum*, *Glechoma hederacea*, *Poa annua*, *Trifolium repens*, *Urtica dioica* i *U. urens*. Mimo wcześniejszych silnych przymrozków, ucierpiało od nich niewiele roślin parietarii. W sumie rosło tu co najmniej kilkaset jej egzemplarzy. Tylko pod kilkoma drzewami żywotnika i w bardzo gęstych ich grupach, parietarii nie stwierdzono. Nie znaleziono jej także w licznych grupach złożonych z innych gatunków drzew iglastych (cis, świerki) rosnących w pobliżu. Nie przyniosły również rezultatu poszukiwania w Parku Ujazdowskim oraz parkach i skwerach przylegających do skarpy wiślanej między ulicami Armii Ludowej i Książęcą.

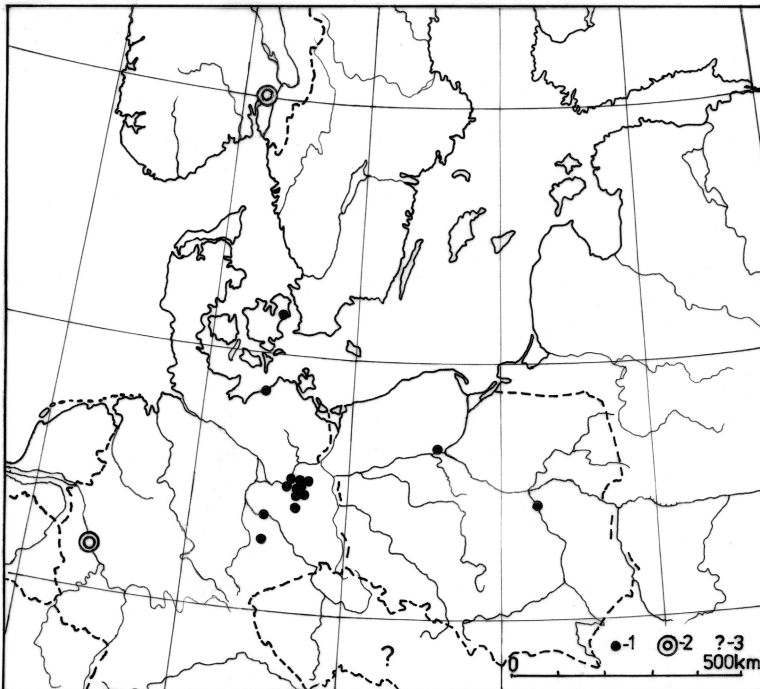
Aby ustalić aktualne rozmieszczenie *Parietaria pensylvanica* w Warszawie i wyjaśnić ewentualne drogi i sposoby jej zawleczenia oraz rozprzestrzeniania konieczna jest dalsza penetracja podobnych siedlisk na terenie miasta. Na podstawie dotychczasowych obserwacji można ją już uznać za roślinę w pełni tu zdomowioną.

DYSKUSJA

Przyjęcie przez bydgoskich botaników za KOWARIKIEM (1990), że *Parietaria pensylvanica* „należy do najsilniej rozprzestrzeniających się w Europie neofitów” (MISIEWICZ i in. 1996; SAWILSKA & MISIEWICZ 2000) czy, że jest „jednym z najszybciej rozprzestrzeniających się antropofitów” (SAWILSKA & MISIEWICZ 1998) nie znajduje potwierdzenia

w literaturze. Brak zaś tego gatunku na liście efemerofitów Polski (ROSTAŃSKI & SOWA 1987), na co zwracają uwagę MISIEWICZ i in. (1996), wynika z faktu, że do chwili jej opublikowania nie było doniesień o występowaniu parietarii pensylwańskiej w Polsce.

W Europie jest to roślina rzadko spotykana (Ryc. 2) i do niedawna znana tylko z Berlina (BALL 1993; CONERT i in. 1981; JALAS & SUOMINEN 1976). W latach 1810 do 1820 *Parietaria pensylvanica* była tam uprawiana w starym ogrodzie botanicznym w Schöneberg, skąd prawdopodobnie zbiegła (SCHOLZ & SUKOPP 1960; SUKOPP & SCHOLZ 1964). Po raz pierwszy w stanie dziedzicznym stwierdzono ją w 1861 r. (ASCHERSON 1866; ASCHERSON & GRAEBNER 1898–1899), ale szerzej rozprzestrzeniła się dopiero po drugiej wojnie światowej. Następowo to powoli i stopniowo (SUKOPP & SCHOLZ 1964). Obecnie występuje na terenie całego miasta (głównie w centrum) oraz w jego najbliższej okolicy (BENKERT i in. 1996; HAEUPLER & SCHÖNFELDER 1998). Poza tym znana jest jeszcze z kilku stanowisk we wschodniej części Niemiec (BENKERT i in. 1996), a w latach 1929–1932 przejściowo pojawiła się w Kolonii (Köln-Riehl) na starym murze, a po jego usunięciu wyginęła (HUPKE 1935; SUKOPP & SCHOLZ 1964). Jako uciekinier z ogrodu botanicznego zadomowiła się też w Danii, w Kopenhadze, od 1972 r. (HANSEN 1975, 1986). Ponadto podawana była jeszcze tylko z Norwegii (Oslo, w szczelinach bruku

Ryc. 2. Rozmieszczenie *Parietaria pensylvanica* Mühl. ex Willd. w Europie. 1 – stanowiska, na których gatunek jest zadomowiony, 2 – stanowiska efemeryczne, 3 – stanowisko niepewne.

Fig. 2. Distribution of *Parietaria pensylvanica* Mühl. ex Willd. in Europe. 1 – localities on which the species is established, 2 – casual localities, 3 – uncertain locality.

– KARLSSON 2000). Występowanie w Czechach (Brno) przytaczane przez SAWILSKĄ i MISIEWICZA (1998) za DOSTÁLEM (1989), jest w tym dziele opatrzone pytajnikiem i uważane za niepewne. Nie wspomina o nim również nowa czeska flora (CHRTEK 1988).

Na wymienionych wyżej stanowiskach *Parietaria pensylvanica* spotykana była niemal wyłącznie w miejscach cienistych w ogrodach, parkach, skwerach, starych ogródkach przed domami, rzadziej w innych miejscach jak: podnóża murów, gruzowiska i ruiny, między krzewami na terenach kolejowych, na cmentarzach, w szczelinach bruku oraz miejskich wysypiskach śmieci.

Prowadzone od 1996 r. w Bydgoszczy badania nad biologią i ekologią tej rośliny miały na celu określenie możliwości przeniknięcia jej na pola uprawne (SAWILSKA & MISIEWICZ 2000). Na ich podstawie wymieni autorzy doszli do wniosku, „że w przyszłości omawiany gatunek może stać się elementem zbiorowisk segetalnych upraw rolniczo-warzywniczych”. Ma temu sprzyjać zwłaszcza wydawanie liczego potomstwa jak i przystosowanie do lekko zaburzonych ekstremalnych siedlisk, na jakich występują m.in. wspomniane zbiorowiska. Nie wzięto jednak pod uwagę, że czynnikiem ograniczającym w znacznym stopniu taką możliwość jest fakt, że są to siedliska całkowicie otwarte i z reguły silnie nasłonecznione, co nie sprzyja występowaniu tej wyraźnie ceniolubnej rośliny. Zauważono tylko, że nadmierne usłonecznienie jest czynnikiem stresującym. Również w Ameryce Północnej skąd pochodzi *Parietaria pensylvanica*, brak danych o zachwaszczaniu przez nią upraw, czy też wykazywaniu jakichkolwiek tendencji w tym kierunku. W atlasie chwastów świata (HOLM i in. 1979) gatunek ten wymieniany jest tylko z USA jako „chwast o nieznanym znaczeniu”. Podobnie w Europie, mimo 140 lat obecności parietarii pensylwańskiej, nie zanotowano jej występowania w uprawach, ani też nie wskazywano na możliwości takiego zagrożenia z jej strony. Na podstawie dotychczasowego zachowania tej rośliny wydaje się to mało prawdopodobne, mimo teoretycznych predyspozycji wynikających ze strategii życiowej gatunku, na które powołują się SAWILSKA i MISIEWICZ (2000). Skoro jednak wymienieni autorzy uważają, że może ona w przyszłości zagrozić uprawom w naszym kraju, to musi budzić zdziwienie fakt, że nie proponują oni żadnych środków, które mogłyby temu zapobiec.

Dotychczas nie rozstrzygnięto w jaki sposób parietaria pensylwańska przybyła do Polski. Zdaniem SAWILSKIEJ i MISIEWICZA (1998) mogła tu trafić z nasionami roślin doniczkowych z Niemiec lub przywieziona została transportem kolejowym. Wyraźny związek jej występowania w Warszawie z drzewami iglastymi, zwłaszcza z *Thuja occidentalis*, nasuwa przypuszczenie, że mogła zostać zawleczona z sadzonkami tych drzew czy innych krzewów, lub z ziemią ogrodową. O tym, że w regionie Chicago *Parietaria pensylvanica* zachwaszcza uprawy drzew iglastych piszą SWINK i WILHELM (1979).

Być może jakąś rolę odegrały również w Polsce ogrody botaniczne. Wprawdzie obecnie w uniwersyteckim Ogrodzie Botanicznym w Warszawie parietarii pensylwańskiej nie stwierdzono, ale niemal wszystkie jej stanowiska znajdują się w jego niedalekim sąsiedztwie. Natomiast w Bydgoszczy jednym z miejsc jej występowania jest stary ogród botaniczny (MISIEWICZ i in. 1996; SAWILSKA & MISIEWICZ 1998).

Dotychczasowe badania dowiodły, że ta jednoroczna roślina zdolna jest do rozmnażania w warunkach klimatycznych naszego kraju. Obficie się rozsiewa o czym świadczą

gęste skupienia juvenilnych osobników. Sprzyja temu także brak konkurencji w miejscach które zajmuje: cienistych, praktycznie pozbawionych innych roślin lub tylko skąpo zarośniętych.

Z obserwacji przeprowadzonych w Berlinie w latach 1952–1964 przez SUKOPPA i SCHOLZA (1964) wynika, że jeśli *parietaria pensylwańska* pojawi się w dogodnym dla niej miejscu to utrzymuje się na nim trwale, łatwo się rozsiewa i tylko nadzwyczajne okoliczności, jak np. zmiana biotopu, czy celowe wytepienie, mogą doprowadzić do jej wyginięcia. Można zatem przyjąć, że także w Polsce okaże się ona stałym składnikiem flory synantropijnej. Przyszłość pokaże czy poza Bydgoszczą i Warszawą odnalezione zostaną inne jej stanowiska oraz jak będzie postępowało rozprzestrzenianie w obydwu miastach, na co botanicy zwrócą teraz z pewnością większą uwagę.

Podziękowania. Za zorganizowanie moich pobytów w Warszawie, obserwacje stanowisk i zbiory zielnikowe dokonane w miesiącach letnich oraz towarzyszenie mi w części poszukiwań terenowych jestem serdecznie wdzięczny Koleżance dr hab. Barbarze Sudnik-Wójcikowskiej z Zakładu Botaniki Środowiskowej Uniwersytetu Warszawskiego. Dziękuję również Koleżance mgr Alinie Sidor za wykonanie czystorysów map.

LITERATURA

- ASCHERSON P. 1866. Die wichtigsten von 1862 bis August 1866 entdeckten und bekannt gewordenen Fundorten in die Flora des Vereinsgebiet. Erstes Verzeichnis. – Verh. Bot. Ver. Prov. Brandenburg **8**: 105–177.
- ASCHERSON P. & GRAEBNER P. 1898–1899. Flora des Nordostdeutschen Flachlandes (ausser Ostpreussen). ss. xii + 875. Gebrüder Borntraeger, Berlin.
- BALL W. 1993. *Parietaria* L. – W: T. G. TUTIN, N. A. BURGESS, A. O. CHATER, J. R. EDMONDSON, V. H. HEYWOOD, D. M. MOORE, D. H. VALENTINE, S. M. WALTERS & D. A. WEBB (red.), Flora Europaea. **1. Psilotaceae to Platanaceae**. Wyd. 2. ss. xlii + 581. Cambridge Univ. Press, Cambridge.
- BENKERT D., FUKAREK F. & KORSCH H. (red.) 1996. Verbreitungsatlas der Farn- und Blütenpflanzen Ostdeutschlands. ss. 615. G. Fischer, Jena, Stuttgart, Lübeck, Ulm.
- CHRTEK J. 1988. *Urticaceae* Juss. – W: S. HEJNÝ & B. SLAVÍK (red.), Květena České Socialistické Republiky. **1**. ss. 530–539. Academia, Praha.
- CONERT J. H., HAMANN U. H., SCHULTZE-MOTEL W. & WAGENITZ G. (red.) 1981. Gustav Hegi, Illustrierte Flora von Mitteleuropa. **3(1)**. Wyd. 3. ss. viii + 504. P. Parey, Berlin, Hamburg.
- DOSTÁL J. 1989. Nová květena ČSSR. **1**. ss. 758 + viii. Academia, Praha.
- HAEUPLER H. & SCHÖNFELDER P. (red.) 1998. Atlas der Farn- und Blütenpflanzen des Bundesrepublik Deutschland. ss. 768. E. Ulmer, Stuttgart.
- HANSEN A. 1975. Nye adventivarter forvildet fra dyrkning. – Flora og Fauna **81**: 35–38.
- HANSEN A. 1986. Floristiske meddelser. Fund af adventive arter, mest fra årene 1983–85. – Urt **10**: 38–43.
- HOLM L., PANCHO J. V., HERBERGER J. P. & PLUCKNETT D. L. 1979. A geographical atlas of world weeds. ss. xlix + 391. J. Wiley & Sons, New York.
- HUPKE H. 1935. Adventiv- und Ruderalpflanzen der Kölner Güterbahnhöfe, Hafenanlagen und Schuttplätze. 1. Nachtrag. – Decheniana, Verh. Naturhist. Ver. Rheinlande u. Westfalens **91**: 187–204.

- JALAS J. & SUOMINEN J. (red.) 1976. Atlas florae Europaeae. Distribution of vascular plants in Europe. **3**. *Salicaceae* to *Balanophoraceae*. ss. 128. The Committee for Mapping the Flora of Europe and Societas Biologica Fennica Vanamo, Helsinki.
- KARLSSON T. 2000. *Parietaria* L. – W: B. JONSELL (red.), Flora Nordica. **1**. *Lycopodiaceae* to *Polygonaceae*. ss. 227–229. The Bergius Foundation, The Royal Swedish Academy of Sciences, Stockholm.
- KOWARIK I. 1990. Some responses of flora and vegetation to urbanization in Central Europe. – W: H. SUKOPP & S. HEJNÝ (red.), Urban ecology. Plants and plant communities in urban environment. ss. 45–74. SPB Academic Publishing, The Hague.
- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A. & ZAJĄC M. 1995. Vascular plants of Poland – a checklist. – Polish Bot. Stud. Guideb. Ser. **15**: 1–303.
- MISIEWICZ J., KORCZYŃSKI M. & KRASICKA-KORCZYŃSKA E. 1996. *Parietaria pensylvanica* Mühlb. ex Willd. – nowy potencjalny chwast w Polsce. – Zesz. Nauk. Akad. Tech.-Rol. Bydgoszcz **196**, Rolnictwo **38**: 239–244.
- ROSTAŃSKI K. & SOWA R. 1987. Alfabetyczny wykaz efemerofitów Polski. – Fragn. Flor. Geobot. **31/32**(1–2): 151–205.
- SAWILSKA A. K. & MISIEWICZ J. 1998. New localities for *Parietaria pensylvanica* (*Urticaceae*) in Poland. – Fragn. Flor. Geobot. **43**(2): 231–236.
- SAWILSKA A. K. & MISIEWICZ J. 2000. *Parietaria pensylvanica* Mühlb. ex Willd. – możliwości migracji z siedlisk parkowych do zbiorowisk segetalnych. – Acta Agrobot. **53**(1): 65–74.
- SCHOLZ H. & SUKOPP H. 1960. Zweites Verzeichnis von Neufunden höherer Pflanzen aus der Mark Brandenburg und angrenzenden Gebieten. – Verh. Bot. Ver. Prov. Brandenburg **98–100**: 32–49.
- SUKOPP H. & SCHOLZ H. 1964. *Parietaria pensylvanica* Mühlb. ex Willd. in Berlin. – Ber. Deutsch. Bot. Ges. **77**(10): 419–426.
- SWINK F. & WILHELM G. 1979. Plants of the Chicago region. A checklist of the vascular flora of the Chicago region, with keys; notes on local distribution, ecology, and taxonomy; and a system for evaluation of plant communities. ss. lxxiii + 922. The Morton Arboretum, Lisle.
- TRETJAKOW D. I. 2002. *Parietaria pensylvanica* (*Urticaceae*) – nowy gatunek dla flory Warszawy. – Fragn. Flor. Geobot. Polonica **9**: xx–xx.

SUMMARY

Parietaria pensylvanica Mühl. ex Willd. is one of the most recent newcomers to Poland. It was first found in 1991 in Bydgoszcz, on few localities in the city centre (MISIEWICZ *et al.* 1996). In 1998 and 1999 it was also found in Warsaw (TRETJAKOW 2002). During the search carried out by the author in 2001, two localities were confirmed and new places of distribution were found. *P. pensylvanica* was growing in the shady places in bare spots near tree bases, mostly under single sometimes under cluster of conifers (mostly *Thuja occidentalis*) and in the hedges. Exceptionally and not numerously it was found growing on the open area. It numbers varied from few individuals to few hundred specimens.

On the bases of observation it can be considered as a naturalized plant in Poland. Distinct connection between its localities and conifers suggest that it could have been brought in with the seedlings or with the garden soil.

SAWILSKA and MISIEWICZ (2000) are of opinion that in the future this plant could expand into segetal communities of agriculture and vegetal crops in Poland. According to informations obtained from the current literature it seems very unlikely to happen. There is lack of data to its infestation of agricultural crops in its native North America, and in Europe where it grows wild since 1861.

Przyjęto do druku: 17.01.2002 r.